І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 50. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1958 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 50. VOL. LXV.

УРЯД І ОБИДВІ ПАРТІЇ БУДУТЬ СПІВПРАЦЮВАТИ В СПРАВІ РЕДУКЦІЇ ПОДАТКІВ

Провідники АФП-КІО конферували з през. Айзенгавером про конечність здійснення негайних заходів для протидіяння рецесії

Вашингтон. — Уряд Айзенгавера і демократичні провідники Конгресу дійшли до порозуміння щодо спільних скоординованих заходів у справі пропонованої редукції податків. Обидві сторони, репрезентовані з одного боку секретарем скарбу Робертом Б. Андерсоном і з другого боку демократичним спікером Палати Репрезентантів Семом Рейбирном, заявили, що вони не вестимуть ніякої окремішньої акції в справі редукції податків і будуть відбувати взаємні консультації в усіх питаннях, зв'язаних з цією редукцією. Якщо б уряд або Конгрес вирішили, що справа редукції податків є доконечною і невідкладною і що вона буде успішним заходом для протидіяння рецесії — що може статися вже на протязі найближчих тижнів — тоді Конгрес мав би прийняти спеціяльний податковий законопроєкт. Передбачають, що ухвалять такий закон не далі, як 1 травня ц. р.. Уряд і провідник Конгресу рішені вичікувати ще з оконечним вирішенням цієї справи. Тому теж Сенат відкинув в четвер 13 березня 71 голосом проти 14 пропозицію сенатора Пола Г. Даґлеса, демократа з Іллиной, зменшити податки на суму 5,200,000,000 долярів, яка передбачувала редукцію податкової ставки із 20% на 15 від першої тисячі особистих прибутків і водночас зменшення різних надмірних податків. Цього ж самого дня провідник Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій, Джордж Міні і Волтер Рутер відбули в Білому Домі півгодинну конференцію з президентом Айзенгавером і з'ясували йому вимоги світу праці в справі негайного зменшення податків, збільшення допомог і компенсацій для безробітних, поширення програми про найнижчу заробітну платню і негайного започаткування оборонних і цивільних публічних робіт. Безпосередніх вислідів конференції провідників АФП-КІО, що їх супроводили теж інші члени екзекутиви, з през. Айзенгавером ще не проголошено. Після цієї конференції по полудні през. Айзенгавер відбув непередбачувану 75-хвилинну нараду з секретарем скарбу Робертом Б. Андерсоном, секретарем торгівлі Сінклером Віксом, з секретарем праці Джеймсом П. Мічеллом і своїм економічним дорадником Ґебріелем Годжом. Темою наради мала бути господарська ситуація, зокрема справа продовження виплати компенсацій тим робітникам, що вичерпали признаний їм законом час. Рішення уряду в цій справі має бути проголошене на протязі найближчого тижня.

Експорт зменшився на 10 відсотків

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що експорт ЗДА в місяці січні цього року зменшився на 10 відсотків в порівнянні з січнем 1957 року, а на 8 відсотків в порівнянні з груднем минулого року. Це повідомлення разом з іншими вістками свідчить про те, що економіка країни погіршується. До інших некорисних для економіки вісток належать такі: 1) Інвестиції підприємців в фабрики та машини в цьому році зменшилися на 13 відсотків, більше як передбачалося. 2) Між консументами існують настрої менше купувати в цьому році. Ці повідомлення змушують уряд інтервеніювати в справі поліпшення економіки. Збільшення замовлень в ділянці оборони країни зможе оживити деякі галузі економіки та спричинити більший рух у споріднених промислах. Серед цих песимістичних вісток є й одна оптимістична: департаментові крамниці в першім тижні березня цього року продали на 7 відсотків більше товарів в порівнянні з тим самим тижнем 1957 року.

Брандейдж зрезиґнував, на директора бюджету найменований Моріс Г. Стенс

Вашингтон. — 13-го березня президент Айзенгавер прийняв резиґнацію директора федерального бюджету Персівела Ф. Брандейджа, а на його становище наменував Моріса Г. Стенса. Моріс Г. Стенс має в найближчому часі перебрати нове становище з яким він є добре ознайомлений, бо досі був заступником Брандейджа. Брандейдж заявив в листі про резиґнацію, що залишає свій пост з чисто особистих причин, а також і тому, що йде за прикладом своїх двох попередників, які ще коротше були на цьому пості. Президент заявив, що з жалем приймає резиґнацію, яка почне бути важною, мабуть, із 15-им березня ц. р. Брандейдж був найменований на заступника директора бюджету в 1954 році, а шефом бюджету став в 1956 році.

Нюйоркська Леґіслятура збільшила тижневу допомогу безробітним до $ 45

Олбані, Н. Й. — Леґіслятура нюйоркського стейту збільшила тижневу допомогу безробітним з 36 до 45-ох долярів. За цією пропозицією в Сенаті була більшість 54 до0, а в Асамблеї 146 до 0. Губернатор Аверелл Гарриман заявив, що він тепер мусітиме підписати той законопроєкт, який є трохи кращий від трьох попередніх, які губернатор відмовився підписати. Демократичні члени Леґіслятури голосували разом із республіканцями, коли побачили, що їм не вдасться змінити республіканського законопроєкту. Згідно з цим законопроєктом безробітний може на тиждень дістати максимум 45 долярів безробіття, замість теперішніх 36 долярів. У зв'язку з цією зміною ухвалено й деякі зміни в оплатах на безробіття. Леґіслятура нараджується над законопроєктом про продовження виплати безробіття з теперішніх 26-ох тижнів на протяг 39 тижнів.

Сенатська комісія прийняла законопроєкт про заступництво президента

Вашингтон. — Сенатська Правнича Підкомісія прийняла урядовий законопроєкт про заступнитво президента на випадок нездібности виконувати свої обов'язки. Таким чином зроблено перший крок до ухвалення цього законопроєкту. Але найбільший спротив проти урядового проєкту буде від демократичних конґресменів, які є проти поправки до конституції в цій справі, бо гадають, що її може розв'язати звичайно ухвала Конґресу, проєкт якої вже внесено до Правничої Комісії в Палаті Репрезентантів. Коли б Конґрес погодився ухвалити урядовий, або свій власний законопроєкт в цій справі, то на це треба б більшости двох третіх голосів з обох палатах Конґресу, а крім цього той законопроєкт мусіли б затвердити три четверті всіх стейтів ЗДА. Згідно з урядовим проєктом президент заявити повинен на письмі, що не може виконувати своїх обов'язків, і тоді віце-президент починає діяти „як виконний президент". Якщо нездібний до праці президент не заявив про це, то віце-президент може виконувати обов'язки президента за згодою більшости президентового кабінету.

Едґар Гувер називає комуністів „мистцями обману"

Ню Йорк, Н. Й. — Дж. Едґар Гувер видав книжку під заголовком „Мистці обману", в якій говорить про комуністів в Америці та про те, яким способом треба їх поборювати. Гувер остерігає проти того небезпечного погляду, що комуністична партія не є грізною для цієї великої країни, бо число її членів дуже зменшилося впродовж останніх років. І так в 1944-ому році було в ЗДА 80,000 зареєстрованих комуністів, а тепер є їх тільки десята частина з цієї суми. Комуністи не мають вже свого щоденника „Дейлі Воркер" і не мають у своїх рядах інтелектуалів, як це було 15 років тому. Комуністичні агенти є небезпечні для безпеки ЗДА, хоч їх число мале. В своїй книзі Гувер говорить і про шпигунську акцію комуністів, хоч формально совєтські шпигуни оперують незалежно від партії. Автор вірно згадує слова старого американського комуністичного провідника Вільяма З. Форстера, який заявив, що „не можна говорити про важливість революційної організації на основі самого тільки числа її членів".

Тунісія ставить 1-тижневий ультимат щодо злагоди з Францією

Туніс. — Президент Тунісії Габіб Бурґуіба виголосив в четвер 13 ц. м. промову через радіо, в якій заявив, що З'єдинені Держави й Англія, які взялись за посередництво поміж Тунісією і Францією в їх останньому гострому спорі внаслідку збомбардування Францією 8 лютого ц. р. прикордонного туніського містечка, повинні протягом одного тижня „зайняти ясну позицію, чи вони стоять по стороні агресора (Франції), чи нападеного (Тунісії)". Бурґуіба заявив, що коли до того часу місія Роберта Морфі з державного департаменту ЗДА і Геролда Білі з англійського міністерства закордонних справ не дасть позитивних вислідів, то Тунісія відновить свою скаргу до Ради Безпеки Об'єднаних Націй і зажадає переведення там широкої дискусії над північно-африканською ситуацією. Бурґуіба рішуче домагається, щоб Франція прийняла у принципі вимогу Тунісії — відкликати з Тунісії 22,000 французьких вояків та зліквідувати морську базу в Бізерті. Зате Бурґуіба погоджується, щоб після такого принципового визнання Францією ненарушности туніської території, в Бізерті французи були далі адміністраторами морської бази, фігуруючої офіційно як власність НАТО. Бурґуіба відкликав урочисте святкування в дні 22 березня роковин проголошення суверенности тієї держави, бо, мовляв, невідомо, чи Тунісія насправді суверенна, чи може прийдеться знову боротися, щоб щойно осягнути повну суверенність. Місія Роберта Морфі й Геролда Білі, які перебувають тепер знову в Тунісії, дуже трудна. Туніський президент піддав під сумнів доцільність такого посередництва, яке обмежувалось би до з'ясовування суперечних становищ Франції і Тунісії. Він заапелював спеціяльно до З'єдинених Держав, щоб вони заявили, по чиєму боці правда.

Кол. през. Труман гостро таврує Москву і през. Нассера

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі Труман, розглядаючи в своїй останній статті в „НЙ Таймс-і" з 13-го ц. м. ситуацію на Середньому Сході, гостро безпосередньо заатакував президента З'єдиненої Арабської Республіки Гамаля Абдель Нассера, вважаючи його знаряддям совєтської політики „діли і пануй". „Цього вони (большевики) тримаються в у своьому підході до Середнього Сходу, де вони підтримують диктатора Нассера, який, як усі диктатори, стає загрозою для миру. Якщо Нассер щиро був би заінтересований у добробуті і поступі свого народу, замість у своїй власній владі, то він шукав би співпраці з вільним світом". Труман звертає увагу на суто-політичні цілі совєтської економічної допомоги різним азійсько-африканським країнам. Він пригадує нотарійно відомий в усьому світі факт, що в самому Совєтському Союзі „люди погано їдять і погано мешкають". Совєти не всилі продукувати достаточно для власної консумції, не то для експорту й „шляхетного" обдарування інших. Тому — каже Г. Труман — народи, що користають з совєтської допомоги, швидко переконаються, що Совєти напрошуються з своєю допомогою фактично тому, „щоб захопити контролю над державною машиною" обдаровуваних країн. Труман уважає, що всі такі гасла, як „Азія для азійців", „Африка для африканців" та „Середній Схід для арабів" — це демагогія призначена для нацьковування одних країн проти других. Він палко поручає помагати економічно слабим країнам задля піднесення добробуту та культурного і цивілізаційного стану їх мешканців.

Нема небезпеки відрізання допливу нафти з Середнього Сходу

Дамаск. — Гостро-напастливі промови президента Арабської Республіки Гамаля Абдель Нассера проти Йорданії, Іраку і Савді Арабії викликали острах, що Нассер захоче шантажувати названі середньо-східні країни, щоб вони прийняли його політичне лідерство під загрозою відрізання експорту нафти з Іраку і Савді Арабії до Европи. Арабська Республіка, поставши з об'єднання Сирії і Єгипту, контролює суходільні нафтопроводи, що йдуть через територію Сирії, та водний шлях Суезьким каналом. Офіційний речник уряду Арабської Республіки призвав існування таких тривожних настроїв серед арабських сусідів та водночас рішуче заперечив, наче б Арабська Республіка мала коли-небудь замір розв'язувати внутрішньо-арабські проблеми такими засобами, як спутування їхнього експорту нафти. Зокрема запевнено що не існує небезпека зірвання нафтопроводів в Сирії. Цю заяву вважають легким відворотом від дотеперішньої кампанії проти трьох арабських монархів — Йорданії, Іраку і Савді Арабії. Водночас однаково Арабська Республіка, як названі 3 країни заявили, що нема ніякої зміни в дипломатичних взаєминах, себто, що ніхто з тих країн не думає зривати дипломатичні взаємини.

● **Дж. В. Прістлі,** англійський драматург, написав для телевізії пацифістичну п'єсу, в якій гостро таврує атомове зброєння і пашквільно представляє англійського прем'єра Мекміллена. Після тієї п'єси виступали в телевізії чотири політичні діячі: двоє боронили п'єсу, двоє критикували. Кол. військовий міністер соціялістичного уряду, посол Партії праці Шінвелл назвав її „плоскою пропаґандою".

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПРИБУДЕ В ЧЕРВНІ ДО ВАШИНГТОНУ

Вашингтон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен прибуде до Вашингтону на дводенні наради з Президентом і державним секретарем Доллесом 9-го червня ц. р. Дізнавшись, що Мекміллен має виголосити в першій половині червня ц. р. промову в ДіПо університеті в Індіяні, Президент запросив його приїхати при цій нагоді до Вашингтону „на короткі відвідини" — говориться в офіційному комунікаті. Головна ціль приїзду англійського прем'єра — остаточно устійнити в подробицях спільне англійсько-американське становище до справи нової конференції „на вершинах" та обговорити господарську ситуацію у зв'язку з теперішньою американською кризою, яка — за передбачуваннями економістів — саме в травні-червні погано відіб'ється на економіці Англії. При цій нагоді часописи пригадують, що це буде вже четверта безпосередня зустріч прем'єра Мекміллена з президентом Айзенгавером. Перша відбулась в березні минулого року, після димісії прем'єра Антоні Ідена і приходу на його місце Мекміллена, а негайно після того заранжована конференція на Бермудах мала на цілі направити взаємини між Англією і З'єдиненими Державами, попсовані англійсько-французьким наїздом проти Єгипту, який викликав опозицію збоку Америки. Наступна зустріч Президента з англійським прем'єром відбулася у Вашингтоні в жовтні мин. року, коли Мекміллен поспішив на нараду з Президентом після випущення Совєтами Спутніка і виявлення таким чином совєтської переваги в ділянці далекосяжних ракет. Тоді-то, в жовтні мин. року, порішено відбути в Парижі в грудні з'їзд голів 15 держав Північно-атлянтійського пакту (НАТО), що й сталося, давши знову нагоду до безпосереднього стику президента Айзенгавера з західніми прем'єрами, між ними й Мекмілленом. До початку червня ц. р. — коментують часописи — буде видно ясніше, чи Совєти дійсно готові на компроміс в якійсь важливішій міжнародній справі, чи вони хочуть конференції „на вершинах" тільки для пропаґандивних цілей, як видовище, що мало б обдурити світ ніби-то „відпруженою атмосферою". Англійський консервативний уряд стоїть під сильним натиском соціялістичної опозиції в парляменті, яка разом з духовними, пацифістичними й інтелектуальними колами Англії вірить в доцільність нових безпосередніх розмов з большевицькими верховодами. Тому, що Консервативній партії грозить програ в найближчих виборах, прем'єр Мекміллен мусить рахуватися з цією внутрішньою ситуацією в Англії і тому він схильніший до нової конференції „на вершинах", ніж Америка.

У Ливані криза уряду

Бейрут. — Ливанський прем'єр Самі ес-Сольг зголосив „знаряддям імперіялістів і сіоністів" в середу 12 ц. м. свою димісію. Президент Каміль Шамун прийняв її та негайно розпочав розмови з керівниками партій й іншими видатними діячами країни. У маленькому Ливані існує устрій демократичної республіки. — Відносини в тій про-західній країні дуже ускладнились у зв'язку з останніми безпардонними атаками збоку президента З'єдиненої Арабської Републіки Гамаля Нассера, який почав прозивати всіх тих середньо-східних діячів, які противилися приступити до тієї Республіки, себто — фактично — піддатися диктатові Нассера, й зберігали свою про-західню орієнтацію. Уряд Самі ес-Сольга тривав 8 місяців. За пресовими інформаціями — новий уряд Ливану має бути поширений з 8-ох до 12-ох міністрів і включати представників усіх більших крайових груп, щоб мати більший авторитет. Можливо, що під пресією збоку Єгипту новий уряд наблизиться до позицій невтралістів.

Французький прем'єр знову зажадав вотуму довір'я

Париж. — Французький прем'єр Фелікс Ґаяр перервав в минулу середу дебату над урядовим проєктом зміни конституції і зажадав висловлення йому довір'я. Голосування над цим відбудеться в найближчий вівторок, а в міжчасі радимуть партії теперішньої урядової коаліції над можливостями оминути нову кризу уряду. Цю коаліцію становлять соціялісти, частинно соціял-радикали, народні республіканці і „незалежні". Ґаяр був примушений перервати парляментарні наради і поставити знову справу довір'я внаслідку зручного маневру опозиційної правої партії „де-ґолістів" (прихильників кол. голови держави, ген. де Голя), які, використавши момент великої абсенції послів на залі нарад, перевели поправку до конституції, яка обмежує право прем'єра домагатися довір'я від парляменту тільки до трьох найважливіших справ: загальної політики, міжнародніх договорів і бюджетових справ. Ґаяр бачить в цій поправці не скріплення екзекутивної влади, а її послаблення і домагається скасування тієї поправки у дальших голосуваннях. Не є виключене, що уряд Ґаяра не витримає цього голосування в найближчий вівторок, бо однаково справа ревізії конституції, як загострена ситуація в Альжирі створили неприхильні для уряду настрої серед парляментарних послів.

УКРАЇНЦІ В НЮ ЙОРКУ ВШАНУЮТЬ ДВОХ ДІЯЧІВ

Проф. Августин Штефан · Проф. д-р Вол. Кубійович

Ню Йорк. — З кінцем цього тижня, в суботу і неділю 15 і 16 березня, Українська Громада цієї світової метрополії вшанує двох видатних діячів української культури і суспільного життя: проф. Августина Штефана, голову першого Сойму і міністра культури і освіти Карпатської України, та проф. д-ра Володимира Кубійовича, генерального секретаря Наукового Товариства ім. Шевченка і головного редактора Енциклопедії Українознавства. Проф. А. Штефана вшанують ювілейним бенкетом, що його влаштовує Карпатський Союз в суботу, 15-го березня о год. 7-ій ввечорі в залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню, з нагоди 65-их уродин та 40-річчя педагогічної, громадської і національно-політичної діяльности проф. А. Штефана. При цій нагоді буде відзначена і річниця проголошення самостійности Карпатської України, довершеного її Соймом під проводом Ювілейного 15-го березня 1939-го року.

Вечір в честь проф. д-ра Володимира Кубійовича, що відбудеться день пізніше, в неділю 16-го березня в тій же залі УНДому і також в 7-ій годині вечора, матиме прощальний характер з уваги на те, що проф. Вол. Кубійович уже швидко думає закінчити свої гостинні відвідини в цій країні та вернутись до своїх зайнять в Сарсель у Франції. Вечір влаштовують спільно Комітет Об'єднаних Організацій і НТШ в Америці, з метою „пошанувати велике діло — видання Енциклопедії Українознавства ... і водночас пошанувати великий труд одної незвичайної людини, яка з безприкладним запалом і витривалістю від повних 10 років складає цю незвичайної ваги книгу коштом свого здоров'я та найскромніших особистих вимог" — сказано у запрошенні на цю вечерю, на яку, можна сподіватись, відгукнеться багато громадян.

В АМЕРИЦІ

● **У Савт Плимуті, Н. Й.,** пані Гетті П. Френч 12-го березня відзначила 100-ті роковини з дня свого народження. Вона має 21 правнука і все своє життя провела в повіті Чінанґо.

● **80-річна жінка,** побачивши на вулиці в Лос Анджелесі С. Дж. Джелеліяна, кинулася до нього з радісним криком: „Та ж ви викапаний образ мого любого сина, якого я не бачила двадцять років!" Наобнімавши й націлувавши „двійника" свого сина, старенька жінка перепросила його й відійшла. Очунявши від щирого вітання, Джелеліян ствердив пропажу гаманця із 22-ма долярами.

● **25-річна панна Джойс Ґреллер,** бувши в Ню Йорку на виставі п'єси „Оглянься у гніві", на початку 3-го акту вискочила на сцену з аґресивним наміром побити актора Кеннета Геґа. Як заявила вона пізніше, цей актор був „уосібленням всіх морально зіпсутих чоловіків, граючи ролю особи, яка жаліє самого себе, ненавидить усіх і не має жадних приятелів і нарешті погоджується, щоб його жінка стала чужою коханкою".

● **Представниця Дитячого Бюра,** панна Мілдред З. Арнолд, зізнаючи на Конґресовій комісії, заявила, що на „чорному ринку" в ЗДА продають дітей в ціні від 1,000 до 4,500 долярів. Визнані законом аґенції, віддаючи дітей на адоптацію, деколи вимагають заплати на адміністраційні витрати.

● **Нова фільмова компанія,** яку очолює д-р Тайрон Ґутрі, придбала право сфільмувати книжку сенатора Джана Ф. Кенеді під заг. „Профілі відважних". Ця книжка вийшла вже в 17-му виданні.

● **У Бірмінгемі,** Алабама, захворіла і чекає в шпиталі на операцію циганська княжна Нік Андерсон. Досі її відвідало 160 циганів і циганок з усіх частин ЗДА, Канади і Куби.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Традиційний український Великодній обід** буде влаштований у вівторок, дня 18 березня ц. р., Українською Секцією Інтернаціонального Інституту в Дітройті в залях цього ж Інституту (ріг Кірбі і Джан Р.) Початок о год. 6.15 вечора. Поширений комітет для влаштування цього обіду докладає всіх зусиль, щоб добре зарепрезентувати українців і їх Великодні звичаї і зацікавити програмою широкі кола інонаціональної публіки.

● **Загальні Збори Українського Відділу Централі Прихильників Антибольшевицького Бльоку Народів в Америці (ПАБНА)** відбулися в Ню Йорку дня 9 березня в залях Народного Дому. До нової Управи Українського Відділу ПАБНА переобрано д-ра Богдана Рибчука, як голову, і секретарем обрано Ольгу Савчук. На зборах були прочитані доповіді д-ра Степана Галамая на тему „Уклад міжнародних сил і ПАБНА" та д-ра Н. Процика „Завдання ПАБНА внутрі і назовні.

● **Ярослав Балабан,** представник фірми „В. енд А. Гільбі Кенада Лмт." в Торонто був одиноким і першим українцем на конвенції — з'їзді представників тієї світової фірми горівок з цілого американського континенту, на який прибув теж представник її централі з Лондону, Британія. З'їзд відбував свої наради в готелі Роял-Йорк в Торонті і закінчився бенкетом у Сівей-готелі.

● **15-річна Евгенія Сташинська,** *донька новоприбулої пані* Марії Сташинської, вдови по лікареві д-рові Володимирові, учениця 10-ої кляси Ірвінґтон Гайскул в Ірвінґтоні, Н. Дж., вибрана „президентом" студентського клюбу для модерного танку в тій школі, що має понад 3,000 учнів. Евгенія Сташинська вже від 6-ох років вчиться балетного танку.

У СВІТІ

● **З королівського двору в** Ірані офіційно повідомлено, що в „найближчих днях" буде вирішена справа розладу в подружньому житті шаха Різи Палеві. Його 25-річна дружина, красуня Сорая, виїхала місяць тому з Ірану і перебуває тепер у свого батька, іранського амбасадора в Західній Німеччині. Кажуть, що головна причина незгоди між шахом і його дружиною — факт, що королева не може мати дітей.

● **Ворошилоград на Україні** знову перейменовано на Луганськ. Зроблено це за постановою центрального комітету компартії, якою заборонено називати міста чи села прізвищами ще живих „вождів".

● **Ватикан** з'ясував своє становище до коедукаційних шкіл. Ставлячи на першому місці хлоп'ячі та дівочі школи, Ватикан допускає спільне навчання хлопців і дівчат з тим, щоб вони сиділи окремо і щоб шкільні будинки мали окремі входи й виходи. Зате строго забороняється спільну участь хлопців і дівчат у гімнастиці й спортових грах. Ватикан твердить, що коедукація погано впливає на моральність і формування психіки дітей у шкільному віці.

● **У комуно-чеському часописі „Руде Право"** наведено промову совєтського маршала Конєва, в якій він говорить про заслуги американських, англійських та французьких вояків, а також мешканців сателітних держав у визволенні від німецького нацистського правління. Сербські комуністи образились, що в тій промові не згадано про комуністичних партизанів. „Руде Право" в окремій статті перепросило маршала Конєва і Тіта за „неправильний переклад" промови.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТУРБОТИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

Президент Айзенгавер заповів на одній із своїх останніх пресових конференцій, що він не підтримуватиме тих кандидатів Республіканської партії в цьогорічних осінніх виборах, які не підтримують у Конгресі основних принципів його політики: його оборонну програму, справу допомоги закордонові й міцних закордонних союзів, закордонної торгівлі і тіснішого пов'язання з західньою економікою. Це — саме ті справи, які викликають сильний спротив всередині самої Республіканської партії і ділять її на „поступових", „модерних" чи просто „Айзенгаверових" республіканців і „ортодоксальних", „консервативних" чи „чистих", типу покійного сенатора Роберта Тефта. Восени 1956 року панувала в Республіканській партії єдність, проте й тоді вона була не програмово-ідеологічного, а тактично-політичного характеру. Всі республіканці знали, що єдиний шанс зберегти за собою Білий Дім — це кандидатура Д. Д. Айзенгавера. Тому приймали Д. Д. Айзенгавера таким, яким він був і є, з його політичною філософією „середини дороги", з його лібералізмом та всією теорією і практикою модерного республіканізму. Проте, численні республіканці, охрещувані, як праве крило цієї партії, ніколи не мирилися з цим поступово-ліберальним і, так би мовити, „інтернаціональним" характером політики теперішнього президента ЗДА. І коли, внаслідок конституційної заборони, Д. Д. Айзенгавер не може кандидувати втретє, його власні співпартійці не підтримують його так, як раніше.

Це один дуже поважний клопіт Республіканської партії: як завести в ній таку програмову єдність, щоб відбудувати організаційну дисципліну, необхідну в обличчі недалеких осінніх виборів. Цьогорічні вибори — це наступна велика журба партії, відповідальної за нинішню адміністрацію в ЗДА. В останніх виборах Республіканська партія вела кампанію під гаслом „мир і добробут". Нині це гасло звучить непереконливо, чи може навіть скреготливо в обидвох своїх словах. Міжнародна ситуація так сильно напружена, як вже давно не була. Як можна говорити про мир, коли нема навіть ніяких переговорів про міжнародне роззброєння? Вони й раніше не мали великої практичної вартости і зводились до чимраз більших стирт паперу і гайнування часу. Проте, вони були „видимим знаком" старань закріпити мир. Тепер і цього символічного знаку нема, зате є совєтські „спутніки" і, в реакції на них, 40-більйоновий американський військовий бюджет. І саме тому, з уваги на осінні вибори, республіканська адміністрація не може надто гостро противитись плянам нової конференції „на вершинах", щоб не давати нових аргументів своїм противникам, що вона — „проти миру". Тому пресові коментатори запевняють, що, не зважаючи на сліпу вулицю, в яку ніби зайшли розмови на тему конференції „на вершинах", вона, мабуть, таки відбудеться вліті цього року, просто тому, що вона лежить в тактичному інтересі обох сторін — і совєтського уряду з уваги на власний неспокійний внутрішній терен та потребу „передишки", і американської адміністрації з уваги на внутрішню міжпартійну передвиборчу гру.

Ще гірша справа з господарською скрутою. Демократи в Конгресі перехопили від уряду ініціятиву в поборюванні безробіття різними радикальними засобами. Уряд отягається з своєю згодою на фінансування з державних фондів великих публічних робіт, побоюючись дальших наслідків такої політики, що може викликати інфляцію, не менш грізну для економіки країни, як теперішня дефляція. Але ось уже й віце-президент Ніксон заповів можливість зниження податків, що залишило б в кишенях працедавців та покупців більше грошей і дало б психологічний поштовх до збільшування закупів. Республіканці побоюються, що коли вони підуть на активне поборювання безробіття, то демократи закинуть їм, що вони, республіканський уряд, зробили це тільки під демократичним натиском, а коли відмовляться, то зустріне їх закид, що це тільки уряд і Республіканська партія завинили в безробітті.

Назагал Республіканська партія буцімто рахується з дальшим пересуненням місць у Конгресі в найближчих виборах на користь демократів. Якщо це пересунення буде невелике, то республіканська меншість і республіканський уряд зможуть співпрацювати сяк-так гармонійно з демократичною більшістю. Але, якщо демократична більшість зросте в Конгресі на десятки мандатів, то республіканська державна адміністрація, що має перед собою ще два роки правління, зустріне в цьому величезні практичні труднощі. Отож, маючи це вже тепер на увазі, керівні діячі в Республіканській партії дуже стурбовані. Їхня найбільша надія на час: що літо цього року принесе таке поважне поліпшення економічної і міжнародної ситуації, що настрої виборців стануть прихильніші.

„ЖОВТЕНЬ" ПРО УКРАЇНЦІВ У ЗДА І САТИРИ ОЛЕСЯ

Кампанія проти українського „буржуазного націоналізму", започаткована російською і підсовєтською українською пресою з приводу 40-річчя „встановлення совєтської влади в Україні", продовжується. Совєтські журнали і часописи не перестають друкувати нісенітні напади на українську еміграцію, на українські політичні угрупування закордоном та на їхніх провідних діячів. Рекорду в цьому напрямку добився львівський „літературно-художній та громадсько-політичний" журнал „Жовтень" (головний редактор Юрій Мельничук, члени редколегії Ірина Вільде, Петро Козланюк, Микола Матвійчук та ін.). У січневому числі цього журналу надруковано три різні матеріяли, спрямовані проти "буржуазних націоналістів".

Найбільше місця займає в цьому числі довжелезна стаття якогось Ярослава Зінича із ЗДА п. н. „Запроданці в масках і без масок". Автор статті, що заховався під псевдом Зінича, як виходить із статті, людина близька до групи „прогресистів" і нюйоркських „Українських Щоденних Вістей" (перейменованих на „Українські Вісті"), поділяє українську еміграцію у ЗДА на „трудову еміграцію" і на „українських буржуазних націоналістів", що їх він визначає „загоном найреакційнішої буржуазії". В його представленні „українські проґресивні організації" та їхня газета „Українські Щоденні Вісті" є „найпередовішим" загоном американської й української демократії, і на всякі лади намагається він довести, що вони були найзавзятішими і найзапеклішими ворогами фашистівського і гітлерівського тоталітаризму.

Якщо йде про „буржуазних націоналістів", то вони в статті Зінича виходять найчорнішими „злочинцями". Зінич відігріває старі проґресивно-большевицькі брехні про „злочинну" діяльність тих українських „буржуазних націоналістів" — їхні зв'язки і зустрічі з ... гітлерівськими емісарами у ЗДА, їхню прихильність до Гітлерових плянів „походу на Україну", їхню прихильність до італійського фашизму і т. п.

Стаття Зінича перетикана — для авторитетности цитатами з різних українських газет і авторів, із протягу 20 років, між іншим тричі відкликається автор на „Свободу".

Лаючи на всі лади „буржуазних націоналістів" за їхні симпатії до фашизму і гітлеризму, Зінич дискретно промовчує ті роки, коли американські комуністи і проґресисти підтримували й звеличували союз Гітлера із Совєтським Союзом, підписаний 26 серпня 1939 року і здійснюваний на протязі майже двох років, коли то Москва кинула на поталу гітлерівських загонів Польщу і за згодою цього ж Гітлера підступом і терором загарбала Литву, Естонію і Латвію.

Крім статті Зінича, в цьому ж числі „Жовтня" передруковані „фейлетони" Петра Козланюка, писані на початку 30-их років, п. н. „Було та загуло". Спрямовані вони проти колишніх галицьких партій УНДО, радикалів та УСП (Українська Селянська Партія) і в загальному такі ж непереконливі й сірі, як і писанина Зінича.

Передруковано в цьому числі „Жовтня" і сатиру В. Валентина (О. Олеся) п. н. „Вилітали орли", що її автор написав з приводу „конґресової метушні" на еміґрації в 1930-роках і „приятельськи присвятив землякам", як це зазначено у присвяті. Написана ця сатира в стилі „Перезви", що вийшла друком 1921 року у Відні і була вільно поширювана під час українізації в Совєтському Союзі. Надрукував цю сатиру в „Жовтні" (знайшов він її буцімто у Слов'янській бібліотеці в Празі) редактор Юрій Мельничук, назвавши в післямові блискучим памфлетом на націоналістів.

Ідучи за пропозицією Рильського „реабілітувати" Олеся для підсовєтської літератури, Мельничук засвідчив цю „реабілітацію" під час свого перебування в Празі (з якимось І. Бабишкіним), поклавши букет червоних рож на могилі О. Олеся „в імені українського радянського народу, який взяв у скарбницю своєї національної культури всі кращі твори О. Олеся". Що більше, Мельничук не тільки „реабілітував" О. Олеся, але трактує його просто вже як „радянського поета". „Українські буржуазні націоналісти, маскуючи свій погорілий балаган фальшивими декораціями „борців" за народ, — пише Юрій Мельничук в післямові до опублікованої сатири О. Олеся, — намагаються також використати ім'я О. Олеся. Вони, особливо після смерти поета (помер у Празі 22 липня 1944 року) зчинили шум, що Олесь начебто був співцем буржуазно-націоналістичної еміґрації, поетом націоналістичного табору. Ні, панове, Олеся ми вам не віддамо! Олесь не ваш, а наш поет, поет великого українського народу, того народу, який ви так чорно зрадили і зраджуєте далі. Так, Олесь жив в еміґрації, він мав, як справедливо пише Максим Рильський „вільні й невільні провини, хибні кроки, в яких сам він гірко каявся", поет може забагато уваги приділяв власним жалям і болям, але в кращих своїх творах він умів „голосно та правдиво висловити високі пориви народних мас, виявити високий дух народного героїзму." Він з надзвичайною яскравістю визначив своє неґативне ставлення до українського буржуазного націоналізму і засвідчив це в цілому ряді своїх творів".

„Реабілітуючи" в такий нахабний спосіб О. Олеся, якого досі в УССР не тільки промовчувано, але й переслідувано всякі згадки про нього чи хоч би про його твори, і передруковуючи водночас із цим його дружню сатиру на еміґрантську метушню, редактори „Жовтня" не взяли, здається, до уваги того моменту, що передрукована сатира О. Олеся буде для совєтського населення ще одним доказом тієї великої, творчої свободи, яка існує поза межами СССР і яка дозволяє поетам на еміґрації писати і найгостріші сатири на політичні партії та партійних провідників, чого під карою найгостріших репресій не вільно робити в самому Совєтському Союзі.

ФРАНЦІЯ АНГЛІЙСЬКИМИ ОЧИМА

Лондон. — Поза своїми домашніми клопотами громадяни Об'єднаного Королівства уважно слідкують за подіями у Франції. В Англії давно забули про колишні війни з Францією, одна з яких має в історії назву Столітньої війни. Тепер англійців турбують не свої війни (наприклад, розрухи на Кипрі), а та війна, яку веде Франція та успішне її закінчення.

Політику французьких урядів у Північній Африці англійці називають „божевіллям". Бо війна в Альжирі шкодить не самій Франції: вона ставить під удар Москви всю систему оборони західнього світу проти большевизму. Після війни за Суез британський уряд докладає усіх зусиль, щоб наладнати нормальні відносини з арабськими державами та мусульманським світом. Але війна Франції в Альжирі будить недовір'я арабів до західніх держав взагалі, що мають мілітарний союз з Францією. В арабському світі знають, що французький уряд бере частину свого війська з Німеччини і посилає в Альжир; знають теж, що Франція дістає кредити з Америки, і ці гроші витрачає на війну в Північній Африці.

Найтяжче враження в Англії зробило бомбардування французькими пілотами прикордонного села в Тунісії. Туніський уряд був між арабськими урядами найприхильніший до західніх держав. Але він не приховує своїх симпатій до альжирських повстанців. Президент Тунісії — Бурґіба — був сам зовсім недавно політичним еміґрантом. Він не хоче, однак, щоб його поступову державу поглинула Всеарабська імперія, яку намагається творити єгипетський президент Нассер. Тому Бурґіба добивається, щоб французи визнали право Альжиру на незалежність і почали переговори з альжирськими представниками. Тоді три держави Північної Африки — Тунісія, Марокко і Альжир — могли б створити федерацію і були б союзниками Франції і західнього світу. Ще й досі в Англії сподіваються, що нарешті французи (більшість французького народу) зрозуміють, в яку небезпеку політика Франції в Альжирі заводить і саму Францію і весь вільний світ. 24-го лютого соціялістичний посол англійського парляменту Ф. Томні виголосив промову з нагоди 10-ліття створення комуністичної диктатури в Чехословаччині. В цій промові згадав він і „недужу людину вільної Европи" — Францію.

Інформації, що приходять до Англії з Франції та Альжиру, переконують громадян Об'днаного Королівства, що колоніяльна війна руйнує народне господарство Франції і одночасно нищить демократичний лад цієї країни. Коли в Парижі уряд конфіскує газети, що пишуть правду про муки, яких завдають військові „слідчі" в Альжирі запідозреним людям; коли зникли без сліду тисячі людей в Альжирі від терору „парашутистів"; коли в самій столиці Франції лунають погрози супроти політиків і письменників, які проголошують, що тортури і терор в Альжирі супроти цивільного населення ганьблять честь Франції, — все це показує англійцям, що Франція переживає дуже тяжку кризу.

В Англії пояснюють французький „колоніяльний захват" в Альжирі тим „душевним струсом", якого зазнала Франція в 1940 році. Після того у французів появилась охота показати, що вони — „велика нація". Тому від кінця другої світової війни Франція веде колоніяльні війни. Англійці радять французам взяти приклад з Англії, яка „фабрикує" нові незалежні держави в своїх колоніях. Але у Франції до цих порад не дуже прислухаються.

П. А.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ НАРОДНОГО ФОНДУ

Читаючи відозви, листи, апелі та проєкти в справі Українського Народного Фонду, можна зауважити, що хоч довгі роки збираємо різні фонди і на різні цілі, але не підходимо до справи як слід, а керуємося тими самими теоріями й думками, які вже давно треба здати до наших архівів, щоб інколи тільки глянути на те, що ми робили зле, непрактично, без обдуманого пляну, хоча не одній справі бажали допомогти з щирого серця.

Не перечу, кожний проєктодавець думає, що його проєкт найкраще надається до даної справи, хоч може бути навпаки.

Розгляд пляну грошових збірок не полягає тільки в тому, чи даний плян добрий чи злий, але рівночасно треба застановитися над тим, чи такий плян може бути переведений в нашому громадському житті.

Дотепер виглядає так, що наші пляни щодо збірок на різні українські цілі недописали. Виглядає так, що ми й не думаємо черпати науки з минулих часів, але знову стараємося робити те саме, що давніше. Постійно нарікаємо і журимося, що буде далі.

Десь, щось є зле і десь лежить причина того всього. У „Свободі" (ч. 36) з 25 лютого ц. р. прочитав я уважно проєкт збірки на Народний Фонд. Проєкт, на жаль, не має підпису, але все таки я його перестудіював, щоб виробити собі ясне поняття, бо брав під увагу, що проєктодавець мав добру волю супроти Народного Фонду.

На мою думку, не добре обмежувати справу так вузько, щоб обов'язок, який лежить на всіх українцях в ЗДА, перенести з 900 процентами підвишки на тих, які його завжди виповняють, а забути про решту українців.

Заявляємо, що є нас українців у ЗДА мільйон, часами навіть півтора мільйона, а шукаємо 10-ох тисяч, які мали б скласти по 100 долярів на рік кожний. Це означає, що менше ніж один відсоток, або неповна одна особа на 100 мала б заплатити свій даток. На мою думку, не можна орієнтуватись на мале число українців, і не добре накладати на когось податки та їх підвищувати, так довго, доки все полягає на добровільних датках.

Коли якийсь українець дасть тільки одного доляра на якусь нашу ціль, то він є таким самим жертводавцем, як той, який дає десять чи більше, очевидно, коли той один доляр є максимум, що його він може дати. Тут не є найважнішим те, скільки хто дає, але те, яке число українців у ЗДА дає, бо навіть дуже мінімальна пожертва зробить велике діло, коли дамо всі разом стільки, скільки хто годен і повинен дати. Пожертва на Народний Фонд ніколи не повинна рахуватись замалою чи завеликою, — іде тут про найбільше число жертводавців. Коли б брати на увагу вибране число наших людей в ЗДА, то найкраща розв'язка того всього була б така: взяти членів усіх наших союзів (а є їх щонайменше 125 тисяч) накласти на кожного по 10 долярів на рік — і вже є 1,250,000 долярів. Крім цього, українських бизнесменів є напевно щонайменше 10 тисяч. По 100 дол. на рік з кожного — це знову дасть 1 мільйон. А наші лікарі, інженери, індустріялісти та фабриканти!

До того всього повинні кооперувати всі українські церковні установи, а є їх у нас поважне число.

Тому, на мою думку, екзекутиви УКК і Народного Фонду повинні апелювати до тих Установ, а рівночасно й до українського загалу, стараючись про якнайбільше число жертводавців.

Чим більше українців буде складати на Народний Фонд, тим краще будемо стояти під організаційним оглядом.

Подаю ще такий проєкт: роздати по всіх наших установах та по різних бизнесах яких 10-15 тисяч пушок. Коли б кожний бизнесмен кинув до такої пушки 25 центів денно, а пересічний український клієнт при закупах лише один цент, то, долучивши до того всіх жертводавців, які вже висилають пожертви УКК постійно, ми напевно не мали б чого журитись, бо каса Народного Фонду ніколи не була б порожня.

Добре було б над цим подумати.

Платон Стасюк, Ню Йорк.

СТОЛІТТЯ ЛЮРДУ

Улiті цього року мала французька оселя в Піренеях буде центром уваги і місцем релігійного ентузіязму для католиків всього світу! Цього року ця славна, чудотворна місцевість святкуватиме своє століття. Як подають пресові аґенції, в ювілейному році відвідає Люрд приблизно десять мільйонів паломників. Вибирається туди віддати честь Пресвятій Богородиці й українське паломництво із ЗДА та Канади, очолюване українськими католицькими єрархами.

Подаємо деякі відомості з щоденника „Ню Йорк Таймс", що в своєму недільному виданні з 2-го березня присвятив Люрдові дуже теплу статтю і велику світлину, яка пориває читача чудовим красвидом тієї місцевости, зокрема ґрандіозністю Базиліки та її оточення.

Історія Люрду тісно пов'язана з малою, бідною пастушкою — тепер святою Бернадеттою Субіру, що їй 11-го лютого 1858 року об'явилась Пресвята Богородиця. Після довгих і всесторонніх досліджень і свідчень, найвищі зверхники Католицької Церкви апробували святі видіння убогої пастушки, врешті в 1933 році піднесли її до лику святих, а саму чародійну місцевість, радше печеру, де об'явилась Божа Мати, поручили своїм вірним у Франції і по всьому світу, як чудотворну й благодатну. І справді, за останнє століття на святому місці об'явлення Богородиці мали місце тисячі уздоровлень, з яких багато визнали за суто надприродні, тобто такі, що природними, людськими силами годі собі вияснити — не лише (дуже обережна щодо цього!) церковна влада, але й окремі лікарські комісії, створені з найбільших спеціялістів медицини й науки у Франції і поза нею.

Це чи не найбільше католицьке відпустове місце відвідує щороку півтора-два мільйони прочан з усього світу, а цього року ця цифра буде заокруглена до десяти мільйонів. У зв'язку з напливом такого величезного числа паломників в мале (16 тисяч) містечко в Піренеях, не лише само містечко та його околиця, але й частинно вся Франція, її уряд, залізниці, господарські та культурні кола держави — вживають поважних заходів, щоб усе з технічно-комунікаційного боку якнайкраще приготовити. До речі, така маса паломників не тільки лишить по собі поважний фінансовий слід, але й піднесе престиж тієї, так мало стабільної під різними аспектами, держави.

Як подає згаданий щоденник, у самому Люрді-місті акомодація на нормальне число відвідувачів його святих місць досить добре наладнана. До обслуги паломників має це ґірське місто 600 прегарно уряджених готелів і сотки приватних пансіонів, що їх заздалегідь туристичні бюра резервують для своєї міжнародної клієнтелі. Ситуація цього року буде не легка і для „батьків міста", і для великих міжнародних аґенцій! Єдиною розв'язкою буде та обставина, що значне число богомольців у днях найбільшої напруги буде транспортоване залізницями, автобусами й літаками — в дальші околиці Піренеїв, а то й у Париж та інші великі міста Франції. Кожного року бизнесові кола у самому лише Люрді мають прибутку 24 мільйони долярів, а що буде цього року? Найскромніші цифри, як подає „Ню Йорк Таймс", будуть утроє або й учетверо вищі. Цього року нормальна кімната в готелі коштуватиме від 13 до 15 долярів. Безхарчу, річ ясна. Щодо цін, то вони й тепер досить високі, а що головне — мало стабільні, чого туристичні аґенції так дуже не люблять.

Почавши від місяця лютого цього року аж до лютого 1959 року, прибуде до Люрду понад 650 великих паломничих груп з таких країн: Франції та Альжиру (стоять на першому місці щодо відвідувачів), Італії, ЗДА, Західньої Німеччини, Бельгії та Англії. При цьому так звані зорганізовані паломництва будуть значно менші щодо числа їх учасників, як індивідуальні паломники — з Европи, південно-східньої Азії, Північної та Південної Америки, Середнього Сходу, центральної, південної та північної Африки. Приблизно тисяча спеціяльних поїздів привезе паломників з самого тільки

(Закінчення на стор. 3-ій)

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

К. Смовський
Генерал-хор. Армії УНР

МОЯ СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ

(Спогади)

(12)

Персональній Управі в Києві нічого не було відомо про якусь українську владу в Острозі. Знали тільки, що в Острозі і його околицях стоять німецька піхота, артилерія і кіннота. Тому ми не могли надати телеграми до Острога. Але німецьке командування з Києва повідомило коменданта залоги в Острозі, майора Міллера, що туди виїхала українська влада, яка має співпрацювати з німцями у заведенні порядку в цілому повіті.

Ще в потязі роздумували ми, як то прийдеться нам добиратися до Острога. Висіли ми на маленькій стації Кривин, за 12 кілометрів від міста. Відразу до нас підійшов озброєний до зубів німецький старшина з вояками. В голові у мене промайнула думка, що він хоче нас заарештувати. Але я помилився. Старшина представився і заявив через перекладача, що він прибув зустріти штаб української комендатури і для транспортування нас змобілізованих 6 жидівських балаґул. Німецькі вояки і балаґули забрали наші пакунки, скрині з машинками і все заладували до екіпажів. Німецький старшина їхав на першому екіпажі, сот. Купрійчук і я на другому. Між селом Вільбівном і Острогом на широкій долині річок Горині і Вілії бачили ми тисячі кінських трупів, а над ними величезні зграї гайвороння.

Пізніше ми довідалися, що в місті Острозі і його районі ще зимою 1918 року розформувалися були 2-га ґвардійська дивізія, 115-ий запасовий полк і гарматні парки та кінські обози. За кіньми ніхто не доглядав, і вони, блукаючи по цій долині, з голоду й холоду поздихали..

Мушу згадати, що ще в листопаді 1917 року 115-ий запасовий піхотний полк, про який я вже писав, так був збольшевичений, що пограбував в Острозі все, що було можна, спалив кілька домів і крамниць, а також сплюндрував Славуту, замок князя Санґушка (тоді князь Санґушко був забитий) і знамениту суконну фабрику. Рід Санґушків походив із старої української шляхти. В його замку була бібліотека князів Острозьких, а також портрети наших славних князів. Всі ці скарби збольшевичена банда спалила.

Десь коло 10-ої год. ранку ми прибули до Острога. Нас підвезли до готелю, де вже були приготовлені для нас кімнати. Перед готелем зібралося багато мешканців, зустрів нас командант міста, капітан Ганц Райн. Представився нам і голова міської управи Роман Смаль (він нас не вітав), який пізніше став визначним большевицьким діячем. Після того, як ми влаштувалися в готелі, капітан Г. Райн запросив нас на обід до ресторану.

На другий день ми з сот. Купрійчуком пішли до майора Міллера, командира залоги, і склали йому службову візиту. При цій візиті він нас поінформував про загальне положення в повіті, а також про розташування німецьких військ, і висловив свої погляди щодо нашої співпраці. Про наш приїзд до Острога ми відразу повідомили губерніяльного військового команданта в Житомирі полк. Борковського. Телеграма була написана українською мовою, але начальник пошти її не прийняв. Треба було її переписати російською мовою. Це був перший інцидент української військової влади з зросійщеними малоросами в Острозі.

Комендатура розмістилася не в центрі міста, а в так званому Новому місті за річкою Віллією в будинку багатого жида Зусмана. Вже на другий день з'явився до нас хор. Тищенко і заявив, що, після вступу німецького війська до Острога в кінці лютого, він сам себе призначив комендантом міста, але про себе німцям не повідомляв тому, що проти них воював і т. д. Коли сот. Купрійчук запитав його, що ж він до цього часу зробив і які його обов'язки, — він відповів, що коли прийшли німці, вони відразу сповістили населення, що вже мають свою команданта, і що населення повинно звертатися до їхньої влади, поки зорганізується українська.. На запитання, з кого складається його комендатура, він відповів, що з нього та двох писарів, та що міститься вона в його помешканні. Сот. Купрійчук заявив, щоб він свою комендатуру негайно розформував.

У той час як хор. Тищенко розмовляв з сот. Купрійчуком, в коридорі чекав на прийняття сот. Задорожний із своїми старшинами: пор. С. Мельником, пор. Погорілим, хор. Сущенком, пор. Симоновим, хор. Кузьміним і поручниками Петром та Михайлом Шмаліями. Сот. Задорожний був добрий і інтелеґентний старшина, прекрасний організатор і мав багато нагород за бойові заслуги на фронті. На високому рівні стояли також і всі згадані вище молоді старшини. Сот. Задорожний під час масового грабунку і пожару в Острозі, який вчинили мародери 115-го запасового полку, зорганізував разом із своїми старшинами пішу сотню та півсотні кінноти, прибув з ними з-під Славути і грабунок припинив. Тоді з його відділу забито 7 козаків, яких поховано біля собору Богоявлення. Перед приходом німців сот. Задорожний відправив старшого віку вояків додому, а залишив при собі тільки півсотні піших та чоту кінноти і з цими вояками охороняв військове майно в острізьких піхотних та гарматних касарнях, у Здолбунові, Славуті і по селах.

Сот. Задорожний, як належиться, подав до комендатури докладний письмовий звіт з усіх подій. Пізніше він запитав сот. Купрійчука, чого хотів від нас Тищенко, який ходить по місті і говорить, що він є командантом міста. Сот. Купрійчук відповів, що він наказав Тищенкові розв'язати свою „комендатуру". Сот. Задорожний рішуче заявив: „Цього бандита треба негайно заарештувати і віддати під військовий суд. Це — мародер з 115-го запасового полку, який брав участь в грабуванні міста". Мабуть, відчуваючи, що його мають заарештувати, Тищенко зник з Острога враз із своєю „комендатурою".

Того ж дня одержано від полк. Борковського телеграму прибути до Житомира на нараду повітових комендантів. Сот. Купрійчук на цю нараду взяв із собою сот. Задорожного. По кількох днях вони вернулись і привезли з собою багато тайних і явних наказів губерніяльного команданта. Привіз також наказ сформувати з добровольців сотню піхоти і півсотні кінноти.

Штати комендатури і відділів були великі — десь біля тридцяти старшин. Треба сказати, що після ліквідації Волинського фронту багато російських частин, довідуючись про те, що гайдамаки от. Петлюри переводять на залізниці роззброєння, в районі Острога і в самому місті залишали зброю. Крім того на терені Острізького повіту, в Здолбунові, Славуті, Анополі, с. Гульчі і в м. Куневі були корпусні і армійські склади. Треба було взяти все це на облік і законсервувати, призначивши завідувачів складами.

В Острозі на Кіндрах у піхотних касарнях розформувалися 2-га ґвардійська піша дивізія, бриґада ґвардійської піхоти 1-ої дивізії, ґвардійський гарматний дивізіон, гарматні парки і обози, а головне — ґвардійська автоколона, де було коло 150 особових і коло ста вантажних авт.

СТОЛІТТЯ ЛЮРДУ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Парижу; а крім цього французькі державні залізниці приготують у Люрді 20 вагонів-амбулянсів для медичної обслуги пасажирів. Літакова обслуга щоденно сягатиме по Дублин (Ірляндія), Рим та Брюссель (Бельгія); крім столиці країни, Парижу, де пасажирський рух літаками буде досі небувалий.

Центральним місцем Люрду і найбільш освяченим масстатом релігійних почувань та сердешних молінь мільйонів католиків світу, зокрема тих щаеливців, що сюди прибувають — є печера із статусю Пресвятої Богородиці, Непорочно Зачатої, з вервицею в руках, що її здвигнено на тому місці, де Вона об'явилася святій Бернадетті в 1858 році. Частинно над нею, над берегом ріки збудовано під кінець 19-го століття величну базиліку в честь Непорочного Зачаття Пресв. Богородиці, що є комбінацією романського, візантійського й готичного стилів. На фронті цієї святині є велетенська площа, що її півколом оточують колосальних розмірів кам'яні луки. По противному боці цього церковного комплексу в стадії викінчення підземна базиліка св. Папи Пія X, що займає майже три акри. Ця друга щодо величини (після базиліки св. Петра в Римі) католицька святиня може вмістити 20 тисяч вірних. Приблизні кошти тієї базиліки обраховують на 6 мільйонів долярів. Її посвячення в березні ц. р. буде кульмінаційною точкою ювілейних святкувань Люрду.

Як подає „Ню Йорк Таймс" у своїй другій кореспонденції з Франції, вміщеній на тій самій сторінці під вимовною назвою: „Великий рік Франції", — у зв'язку з небувалими святкуваннями в Люрді, що стягнуть до Франції рекордове число чужинців, — майже вся Франція готується посвоєму відзначити це свято. В цьому літньому сезоні плянується там у 50-ох містах ґрандіозні виступи, вистави та імпрези. Згадаємо найголовніші з-поміж них. В Ліоні святкуватимуть двотисячолітню річницю існування того міста; в Страсбурґу влаштовують великий музичний фестиваль; в Парижі відбудуться міжнародні співацькі змагання, в яких візьме участь понад 30 держав; також у цьому столичному місті відбудеться Світовий Конґрес Родини. Міжнародні вистави, сполучені з мистецькими та культурними імпрезами, матимуть місце в Бордо, Лілі, Марселі, Меці, також в Парижі. В багатьох місцевостях Франції відбудуться історичні вистави-покази, переважно під голим небом, біля старовинних замків або на руїнах. Встане із гробу забуття, в колишній своїй пишноті, стара Франція Бурбонів і Наполеона (крім кривавих сцен Французької революції — М. Ч.). Гостюватиме у Франції Американський Театр Балету й дві аналогічні мистецькі одиниці з Великої Британії, а для „комплекту" прибуде до Парижу й ансамбль „Большого Театру" з Москви.

В цій тепер лібералізмом та іншими „ізмами" пересякнутій Франції молиться за долю її і цілого світу перед маєстатом Бога мала пастушка в Піренеях, свята Бернадетта Субіру, друга, по св. Жанні Д'Арк — найбільша постать Франції.

М. Ч.

Спорт

„ТРИЗУБ" ГРАЄ У НЮ ЙОРКУ

(Фінальні змагання за чашу Луїса)

Цієї неділі, дня 16-го березня спортова громада Ню Йорку матиме нагоду бачити небуденну спортову імпрезу. Дві филаделфійські дружини, а саме теперішній лідер Ліґи, наш „Тризуб" і колишній першун Американської Футбольної Ліґи, „Юрік Трокерс" гратимуть проти себе на грищі Зерґа Оваль за один з найцінніших трофеїв в американському футбольному спорті, за „Луїс Кап".

„Передісторія" цих фінальних змагань між нашою дружиною і „рік-ом" цікава і небуденна, так, як напевно цікавими і небуденними будуть і самі змагання цієї неділі: до фіналу цих змагань за „Луїс Кап", дійшов наш „Тризуб" після перемог над „Гакоаг-ом", „Поліш Фалконс" (двічі) „Бруклеттен".

У перших фінальних змаганнях, проти „Юріка", нашим поховзнулась нога: вони не лише програли, але й зазнали найвищої своєї поразки в цьому сезоні, а саме 1:4. В трьох наступних змаганнях з іншими дружинами, не за чашу Луїса, „Тризуб" здобув 21 ворота — але все це не помогло вже: перші змагання з „Юріком" програно, — хоч ще не програно чаші...

Спортова влада визначила остаточні змагання на невтральне грище до Ню Йорку, не зважаючи на це, що обидві дружини є з Филаделфії. Очевидно, йде також про це, щоб цей фінал, одна з визначніших футбольних подій в Америці відбулася в місті, де міститься централя цього спорту в ЗДА.

Таким чином „Тризуб" має ще шанси: якщо наші виграють 4:0 — тоді „чаша — наша"! А виграти можна: дружина „Юріка" лише з трудом ремісувала минулої неділі проти „Портуґіз" на власному грищі у Филаделфії, з рахунком 2:2, і впродовж цілої зими від січня не грала аж до цього часу ні одного матчу.

Наші грали майже щонеділі і крім програних змагань проти Балтімор не програли ні одних інших змагань, маючи багато матчів на виїздах. Наш найкращий воротар, визначений до збірної, проти „Вісний" Юрко Кулішенко, далі Володька Куден, (також вибраний до збірної), який веде у змаганнях за звання найкращого грача Професійної Ліґи, далі ветеран В. Гарасим, брати Чижовичі, Чайка, Ілай, (обидва визначені до збірної Ліґи), брати Варґи — всі вони напевно „держимуть землю під собою", щоби вирівняти перевагу „Юріка" з перших змагань і здобути вперше „Чашу Луїса" для української дружини.

На автовій лінії можна буде бачити напевно худощаву постать Василя Босого, відомого усій нашій музично - забавовій і спортовій громаді від „Жовтої Залі" — у Львові до Народнього Дому в Ню Йорку, колишнього воротаря львівської „України" з днів найбільшої її слави. Він добре подбає про те, щоб його дружина, яку звуть у Филаделфії: „Один Босий й одинадцять узутих", дала із себе усе.

А з боку дивитися буде на це все другий наш спортовий, донедавна ще активний, ветеран з „України", „Скали", України „Зальцбурґ", „УСК-у" і „Тризуба" — д-р Іван Павлічка, тепер менаджер нашої дружини. Він відповідає за склад дружини, так, як Босий за її підготову.

За решту відповідатиме українська публіка Ню Йорку й околиці. Її справою буде доказати, що Ню Йорк не є вж такий „невтральний" і що наша публіка зуміє підтримати допінґом „Тризуб". Хай від першої хвилини в неділю на грищі Зереґа Овал нашим кличем буде: „Тризуб, темпо!" А тоді вже, „шафа буде грати".

О-як.

АМЕРИКАНЦІ ВИТРАТИЛИ 1,9 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ НА ПОДОРОЖ ЗАКОРДОНОМ

Вашинґтон. — Департамент торгівлі повідомляє, що в минулому 1957-му році американці витратили на подорожі закордоном 1,900,000,000 долярів. З цього на життя закордоном видали 1,360,000,000 долярів, а на самі тільки переїзди із ЗДА закордон і назад — 380,000,000 долярів. Перша сума була на 6.5 відсотка більша в порівнянні з 1956-им роком, а друга збільшилася аж на 10 відсотків. За переїзд чужими кораблями і літаками в 1957 році видано 250,000,000 долярів, а на американські літаки й кораблі — 330,000,000 дол.

● Посадник Західнього Берліну, Віллі Брандт, який недавно відвідував З'єдинені Держави, прибув на однотижневі офіційні відвідини до Англії. Він інформує західні уряди про особливо трудну ситуацію свого найдалі на схід висуненого антикомуністичного бастіону.

● Біля міста Заґан у західній Польщі, недалеко долишнього німецького концентраційного табору, відкрито засекречені збірні могили з 20,000 жертв нацистського терору: англійцями, французами, бельгійцями, італійцями, юґославами і поляками.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, Ілл. — Оцим повідомляється всіх членів Б-ва св. о. Миколая, 106 Відд., що Місячні збори відбудуться в неділю, 16-го березня, о год. 12-ій впол., в Домі Відділів УНС, — 843 N. Western Ave. Приявність всіх членів побажана. — Управа.

З наших буднів

ПРОЩАЛЬНЕ ВІТАННЯ

Принесла мені пошта ще одне запрошення, між іншим, досить оригінально підписане „Комітетом прощальної вечері" в честь проф. Володимира Кубійовича.

Якщо вірити теорії, що слова збуджують у нас різні реакції, емоції чи настрої, то слово „прощання" завжди викликає в мені почуття смутку й меланхолії. І справді якось меланхолічно це звучить — „комітет прощальної вечері"... А чому не було в нас „комітету привітального обіду"? — хочеш спитатися. Адже, знаємо з преси, всі наші громади на терені ЗДА і Канади передусім вітали проф. Кубійовича. Ну, видно, Метрополія є „екстравуршт", як кажуть німці. Всі його вітали, а ми попрощаємо.

Правда, була в нас у лютому так звана „Зустріч громадянства" з проф. Кубійовичом, що дала так багато вдячного матеріялу журналові „Лис Микита", але Метрополія засоромлено промовчує цю імпрезу. І тепер рятує свій гонір вечерею... Кажу — свій гонір, бо проф. Кубійович гонорів не потребує. Він мав, славити Бога, у своєму житті досить гонорів і титулів і за ці титули гірко потім страждав, — від чужих, а ще більше від своїх земляків любезних.

Чого треба проф. Кубійовичу — це грошей, грошей і ще раз грошей для завершення монументального діла, якому на ім'я „Енциклопедія Українознавства". Можна сказати, що ця людина, просто, одержима ідеєю Енциклопедії! З невеликим гуртом співробітників він відважився на подвиг, на який досі не зважилася жадна з інших, багато від нас заможніших еміграцій. Від 10-ти років тягне важку національну тачку „з безприкладним запалом і витривалістю, коштом свого здоров'я і найскромніших особистих вимог", як читаємо в „Свободі".

Ми знаємо, що проф. Кубійович міг би без клопоту вибрати інший шлях та іншу кар'єру, як вибрало досі чимало палких колись патріотів. Знаємо, що до нього, науковця европейського формату, зверталися і звертаються університети й наукові інститути в Німеччині та в Америці з приманливими офертами, пропонують катедри і добреплатні „джаби", — але професор відмовляється.

В ім'я чого? .. В ім'я того ланцюга, яким він добровільно прикував себе до національної тачки, в ім'я обов'язку вищого порядку. В ім'я цього він метушиться тепер по обох континентах, їздить, ходить, молить і просить земляків, щоб допомогли йому здвигнути той нерукотворний пам'ятник, що стане колись гордощами еміграції.

Люди типу проф. Кубійовича, люди одержимі ідеями, це, можна сказати, тяжка змора, що зганяє сон з повік порядного обивателя, або політичного еміґранта. Це вони тривожать блаженний спокій земляків, які вже на все „махнули рукою" і сказали — шкода мучити худобу, бо і так з того нічого не буде, бо ми тут пропадемо, розпливемося в чужому морі і т. д.

А ці, одержимі, своєю працею й життєвими подвигами якраз перевертають догори ногами теорії живучих єдиним хлібом і телевізією! Вони випростовують наші хребти, які троти завчасно „подаються", вони, за словами Франка, клепають наші серця і сумління: а за словами Шевченка, не дають спати і спати на волі.

І як довго буде нас Бог карати такими людьми, так довго наша справа не пропала!

Ікер.

ПРАЦЯ
PROFESSIONALS HELP

Українська Православна Парафія пошукує КВАЛІФІКОВАНОГО

ДЯКОВЧИТЕЛЯ
і
ДИРИГЕНТА

Знання галицького та київського напівів є конечним. Аплікант теж повинен бути добрим диригентом і учителем Рідної Школи. Володіння англійською мовою є конечним.

Платня після умови.

Листи і свідоцтва слати на адресу:

ST. MARY'S UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH
54 Winter Street
New Britain, Conn.

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

Треба
ПОРТЕРИ
13-25 Whitehall Street NYC
Кімната 210
Недалеко So. Ferry
Зголошуватися: 3:30 — 5:00

MISCELLANEOUS

Всі наречені є чудові в сукнях від ORIGINAL STELLE-SUZETTE, Inc.
На замовлення сукні для Молодих і Дружок. Зайдіть і оглядніть наш вибір.
246 Grand Street, N. Y. C.
CA 6-1109

PIONEER RUBBER ENGRAVING CO. INC.
HENRY ARCHACKI
РИСУНКИ, РЕКЛАМИ, ДИПЛОМИ, КЛІШІ, МАТРИЦІ, ВІДЛИВИ, ДРУКИ, ВІЗИТІВКИ, ПЕЧАТКИ, ФОТОСТАТИ
ALGONQUIN 5-8575 • 21 E. 17TH ST. N.Y. 3
Спеціяльні ціни для читачів „Свободи".

ЗАМОВЛЯЙТЕ
вугілля
НА ЗИМУ
вже тепер в нашім складі вугілля
PULASKI COAL CO.
Franciszek WUJCIAK власник.
Вугілля першорядної якости.
- LEHIGH VALLEY
- BLUE COAL FUEL OIL
- KOPPER COKE

Скора доства і солідна навчання обслуга.
665 — 15th Avenue
IRVINGTON, N. J.
Tel.: ES 2-5805

CAMP ST. JOHN
Ідеальний табір для дітей хлопці 6-10 р. Дівчата 6-12. $30 тижнево.
6-го липня до 26-го серпня. Тел.: Gibraltar 7-0150
Писати по каталог до Mother Superior:
Cleveland Place, Arrochar
Staten Island, N. Y.

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ
НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ!
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-ра П. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь краще.

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, гази, запір, нестравність, відбиття, задишку, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, ревматизм, ревматичні болі й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра МІЛЛЕРА, п. н.

"J. M. L. Herb Compound # 6" а вже завтра почуєтесь краще. Зілля не повинно находитися, як перша поміч, у кожній хаті.

Ціна одної пачки, враз із поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.

Висилаємо також наше зілля до всіх країн Европи.

Пишіть зараз долучаючи чек, або Money Order, на адресу:

THE MILLER CO., Inc.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

RESTAURANT

Повний обід від $2.85. Бенкети на 10-1,000 осіб. На бажання приватні залі. Спеціяльне меню на групові обіди, прийняття, весілля і т. д. Ревія-танці. Перекуски від полудня до 3-ої год.
CARL HOPPL'S — VA 5-6035
Valley Stream Park Inn.
Merrick Rd. Valley Stream, L. I

OLYMPIC RESTAURANT
877 Springfield Ave.
Irvington, N. J. — ESsex 2-9647
Приватні "air conditioned" бенкетові залі на 300 осіб.
Подаємся тільки найкращі харчі. Центральне положення. Спеціяльні ціни на весільні прийняття.

Солодке ПЕЧИВО
Печиво на весілля і всі нагоди.
Дешево за найліпше.
S. WEISS BAKERY
534 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-8814

Business Opportunity

НА ПРОДАЖ
РЕСТОРАН
в Ню Йорку.
Дуже помірковання ціна.
GRamercy 3-8976

ДОПОМОЖІТЬ
Вашим Дорогим в Краю, висилаючи ГРОШІ.
Спеціяльна ставка:
10 рублів за $1
Найбільше $50.00.
Оплата пересилки $5 за кожну суму від $10 до $50.
Повна гарантія доставки в 2-ох тижнях.
Посвідки одержання.
GRAMERCY
744 Broad Street
(Room 925),
NEWARK, N. J.
Licensed by Dept. Banking & Insurance and bonded with $20,000.00 for your protection.

РІЗНЕ

100 ПЛАТІВОК
з ліричними пісніми і танцями за $55.00.
Пишіть по каталог, самі собі виберете платівки.
SURMA
11 E. 7-th Street
New York 3, N. Y.

ВОВНЯНІ ХУСТКИ
ручно вітискані — 32 цалі
ШВАЙЦАРСЬКІ $3.00
ЯПОНСЬКІ $2.00
з квітами та „турецькі" в різних взорах та 10 краєках
Замовляйте з довір'ям СОГ або присилайте чек до фірми:
W. BROWAR
376 Madison Street
Gary, Ind.

Чи Ви є добра КУХАРКА? Господиня, покоївка. Якщо маєте останні рекомендації, можете одержати знамениту працю у:
MARIA SEREGHY
Employment Agency
79 College Ave.,
No. Tarrytown, N. Y.
Tel.: ME 1-3962 from 1 to 4 p. m.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

РОЗШУКИ

Степан Оліховський, син Віктора, пошукує свою сестру АННУ ОЛІХОВСЬКУ, доньку Віктора, з с. Токи, Збаражчина, ... має знаходитися в Америці. Брат Анни знаходиться на Сибірі. Прошу писати на адресу:
Осип ПРОКОПИШИН
1414 N. Maplewood Ave.
Chicago 22, Ill.

Пошукую Дмитра БОБЛКА і ЧУПРУЧКА КУРИЛА, з села Космач, пов. Коломия. Зах. Україна. Прошу голоситися на адресу:
Dmytro SIRYDZUK
45 Rauber Street
Rochester 5, N. Y.

Пошукую ПЕТРА МРОЦЬКОГО, з Коростявця, пов. Грубешів на Холмщині. Пошукує Михайло Хомік з Вердкович. Маю вістку з дому. Писати на адресу:
Михайло ХОМІК
941 Ave. "D"
Rochester 21, N. Y.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Пошукується МИХАЙЛА ПІЛИШИНА, с. Андрія з Хлівчан, пов. Рава Руська, що перебував у Німеччині і мав емігрувати за океан (ЗДА або Канада). Хто знав би про його адресу, або його самого, проситься написати до:
Текля Тринцолин (з роду Булага)
Tekla TRYNCOLYN
3349 West Potomac
Chicago 51, Illinois

MISCELLANEOUS

Ваше ВЕСІЛЛЯ
в IRVINGTON HOUSE
буде моментом до запам'ятання в приладжений, елегантному окруженні й обслузі, обильного, повного
ОБІДУ
в охолоджуваній, приватній залі з танцювальною доливкою і мікрофоном.

Wedding Consultant at your command; Maitre d'Hotel in person to direct your affair, and this fabulous Menu:
Manhattan Cocktail
Iced Hearts of Celery, Green and Ripe Olives, Rolls and Butter, Fruit Cup Glace.
Old Fashioned Chicken Soup with Rice.
Roast Vermont Turkey
Giblet Gravy — Compote of Cranberries — Rissole Potato Vegetables Bouquetiere.
French Ice Cream • Coffee plus
Decorated Wedding Cake
Inscribed especially for you plus
Decorations for Bridal Table; Lace Tablecloths; Large Silver Candelabra Floral Centerpieces; Ferns for all tables. — Plus —
Bottle of Seagram's 7-Crown on every table of 10, with all the soda & ginger ale needed.
Including All Tips for Maitre d'Hotel, and Waiters.
No Obligation Per Person
f. Ideas & estimates $5.95
Phone Banquet Manager
ESsex 5-1600
10 Beautiful Banquet Rooms Accommodating 15 to 1500.
Guests. — Elegantly appointed for any size wedding... with all facilities with the finest of food for even less than you would pay at many less-distinguished places. — Facilities for all catered functions, as well as properly-sponsored dances.
IRVINGTON HOUSE
925 Springfield Avenue
Irvington, N. J.

MERCURY — PARCEL & TRADING CO.
80 East 7th Street
NEW YORK CITY 3, N. Y.
ORegon 4-3930
—> ВИСИЛАЄМО <—
ШКІРУ до всіх частин Европи
Комплет ШКІР, найкращий ЮХТ, на 4 ПАРИ ЧОБІТ з усіма доплатами (пересилка, обезпечення, митна оплата й ін.) $69.50
ШКІРА БОКС з усіма ДОДАТКАМИ, на 4 ПАРИ ЧОБІТ $89.50
Ця сама шкіра (БОКС) на 6 ПАР ЧЕРЕВИКІВ з холявками $68.00
Шкіру висилаємо безпосередньо, з ВЛАСНОЇ ГУРТІВНІ — негайно по одержанні замовлення.
Маємо великий вибір ШКІРИ, найкращих гатунків.
• НИЗЬКІ ЦІНИ. •

WALTER S. SZCZESNIAK
Travel Bureau
Посилки до всіх країн.
Забезпечення.
Публічний нотар.
224 Jackson Street
Hempstead, L. I.
Tel.: IVanhoe 3-0744

CIMBALON MFG.
на басових струнах, обведених міддю.
Ми також направляємо всі роди струнних інструментів; по умірковних цінах.
Daniel DUNA
113 Ave. "C" (Bet. 7th & 8th Sts.)
New York City
Tel.: OR 3-6538; or PR 8-0526

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

EVergreen 3-4450
EST. 1921
MAPLE COAL & COKE Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
GAS — OIL BURNERS — STOKERS
SALES and SERVICE
72-74 Box Street, Brooklyn 22, N. Y.
Deliveries to
MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Fred Kudlak — Власник — Т. Кудлак

Купуйте в підприємствах, що оголошуються у „СВОБОДІ"!

Шукаєте ЯКОСТИ і ОЩАДНОСТИ?
- ПОКРИТТЯ ДАХІВ (всі роди)
- ПОКРИТТЯ СТІН (всі роди)
- НАПРАВИ
- МАЛЮВАННЯ
- МАРКІЗИ
- „ПАТІО"
- ПЕРЕРІБКИ
- ВІДНОВЛЕННЯ
- БУДОВА
- ФРОНТИ СКЛЕПІВ
- Комбінаційні ВІКНА
- ЖАЛЮЗІ

ES 2-8034 — 7781 — 1785
—> БЕЗПЛАТНИЙ КОШТОРИС <—
MODEL HOMES Construction Co.
510 South Orange Avenue NEWARK, N. J.

ПАЧКИ ВАШИМ РІДНИМ В СТАРІМ КРАЮ
з оплаченим тут МИТОМ і 100% ГАРАНТІЄЮ.
НОВІ РЕЧІ — МАТЕРІЯЛИ — ШКІРА І ЛІКИ.
ДОСТАВЛЯЄМО ПАЧКИ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ.
НАША НАЙЛІПША РЕКОМЕНДАЦІЯ — БАГАТО ТИСЯЧ ПОСТІЙНИХ КЛІЄНТІВ ПО ЦІЛІЙ АМЕРИЦІ.
Central Parcel Service, Inc.
220 South State Street CHICAGO 4, Ill.
Жадайте нового каталога
Наша давновідома фірма має договір з ІНТУРИСТОМ від 1947 року.
Phone WAbash 2-9354

АРТРЕТИЗМ
Нормальна рука — Артретична рука
Досліди в SPEARS відкрили двері для видужання тисячам тих хворих, що вже не мали ніякої надії на поміч у їх артретичних і ревматичних болях.
Якщо ВИ зацікавлені в цьому лікуванні, що допомогло вже так багато людям в їх болю і окаліченні, звернітеся листовно до нас за відповідною безплатною літературою та відвідайте Вашого місцевого лікаря-хіропрактора.
Spears Chiropractic Hospital, Dept. B-102, Denver 20, Colo.

TARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телеф.: GR 3-3550
НИТКИ DMC, різні ПАНАМИ для вишивання гурт-детайль).

КНИЖКИ—КАРТКИ

УКРАЇНСЬКІ ВЕЛИКОДНІ кольорові КАРТКИ
на дуже доброму папері, можна набути, 12 карток з конв., із посилкою за $1.00. При замовленні більшої кількости карток, значний опуст. Замовлення прошу слати на адресу:
Rev. M. ANTOCHY
St. Nicholas Church
1927 Fifth Street N. E.
Minneapolis 18, Minn., USA

PROFESSIONALS

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок, "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
130 West 57 St., New York City
Телеф.: PLaza 7-1282

ПОМЕШКАННЯ

ДО ВИНАЙМУ самітньому умебльована КІМНАТА, з користуванням кухнею.
В районі Ботанік Гарден в Брукліні.
Пів хвилини до всіх сабвеїв.
Тел.: PResident 4-8694

MISCELLANEOUS

НЮ ДЖЕРЗІ — Доми на замовлення, $2,500 за кімнату. Теплі подвійні стіни. Економічне опалення в 2 рази. Цегляна обмурівка стін.
Building Masters, DE. 4-4387
ANDERSON BUILDERS
9 Maple Lane, Lake Hiawatha

Якщо задумуєте будуватися, перебудовувати, або направляти дім — звертіться до:
Building Master — DE 4-4387 або пишіть
ANDERSON BUILDERS
9 Maple Lane, Lake Hiawatha N. J.
Подаємо будівельні пляни і всі дозволи. Менше оливи, не треба більше малювати, ані направляти.

HALLETT & HALLETT
FUNERAL DIRECTORS
Since 1854
HALLETT HOMSTEAD
147th St. & Northern Blvd.
FLUSHING
Howard L. Hallett, Lic. Mgr.
Wesley Hallett, Treasurer
FLushing 9-0062

HENRY Flushing 9-8563
Weydig & SON Inc.
ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ
Charles WEYDIG, Lic. Mgr.
13-39 122nd Street
College Point, N. Y.

PHILLIPS FUNERAL HOME
79-02 Metropolitan Ave.
Middle Village, L. I.
Охолоджуване заведення.
Каплиці по всіх районах.
John J. Phillips, Licensed Manager
TW 4-8389

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте нас в день чи в ночі.
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

„До Европи — Старого Краю найдешевше і найскоріше через ЛОНДОН
ЛІКИ — АНГЛІЙСЬКІ МАТЕРІЯЛИ — МАШИНИ ДО ШИТТЯ
НЕПРОМОКАЛЬНА ШКІРА — ГАРМОНІЇ.
УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА в ЛОНДОНІ
Головне Бюро в Ню Йорку — приміщене в пластовому підприємстві
„МОЛОДЕ ЖИТТЯ"
при 302 E. 9th St. (біля Народного Дому) NEW YORK, N. Y.
ДЛЯ ВИГОДИ
наші клієнти стейту НЮ ДЖЕРЗІ замовлення в нашому імені приймає УКРАЇНСЬКА ГАЛАНТЕРІЙНА КРАМНИЦЯ
„ДНІПРО"
при 219 Springfield Avenue NEWARK, N. J.
ПОШУКУЄТЬСЯ
за доброю винагородою МУЖІВ ДОВІР'Я на всі міста.

УВАГА! Українська Торговельна Спілка УТС УВАГА!

Чи Ви вже використали ВЕЛИКУ ЗНИЖКУ ЦІН з нагоди ЮВІЛЕЮ УТС? Спішіть НЕГАЙНО в ряди багатьох тисяч вдоволених клієнтів, які ВЖЕ використали цю нагоду і ЗАОЩАДИЛИ БАГАТО ГРОШЕЙ, замовляючи у нас пакунок для своїх рідних. Пригадуємо, що хто замовить НЕГАЙНО в нас пакунок, заощадить приблизно 15% на обниженні цін і ще додатково отримає —

5% СПЕЦІЯЛЬНОЇ ЮВІЛЕЙНОЇ ЗНИЖКИ

Наші ціни тепер є дійсно КОНКУРЕНЦІЙНІ і тому закликаємо: ПОРІВНЯЙТЕ НАШІ ЦІНИ з цінами інших фірм.
На терені Америки маємо слідуючі представництва:

Mr. W. LAHOSHNIAK 1028 Kenilworth Ave. Cleveland 13, Ohio Tel.: PROspect 1-0696	Mr. O. POKOTYLO 719 — 5th St., N. E. Minneapolis, Minn. Tel.: FE 2-2045	PARCEL SERVICE of UTC 10 Garden Street New Haven, Conn. Tel.: L. O. 21544
INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE 4230 Tennyson St. Denver 12, Colorado	Mr. M. SLOWIKOWSKYJ 107 Durnan Street Rochester 21, N. Y. Tel.: HOpkins 7-7168	Dr. Wolodymyr RYZEWSKYJ American Travel Service 2134 W. Chicago Avenue Chicago 22, Illinois
Mr. I. ANDRIJUK 854 Northampton Street Buffalo 11, N. Y. U. S. A.	Mr. R. CHOJNACKYJ 623 Paulison Ave. Clifton, N. J., USA Tel.: PRescot 76481	PARCEL SERVICE of UTC 24 Ives Street Willimantic, Conn. Tel.: Harrison 3-9735
239 South Broadway Baltimore 31, Md. Tel.: OR 5-0646	Mr. W. JANIW 80 Warren Street Carteret, N. J.	Mr. M. WOJTOWYCZ 158 Hobart Street Utica, N. Y., USA
		"DNISTER" 68 12th Street Pittsburgh 3, Pa.

UKRAINIAN TRADING COMPANY, LONDON
Main Office, New York
c/o "MOLODE ZYTTIA"
302 E. 9th St., New York 3, N. Y.
ORegon 3-9530; YUkon 2-0117

З днем 6-го лютого 1958 р., ми відкрили наше представництво при пластовій крамниці „МОЛОДЕ ЖИТТЯ" у Ню Йорку, під керівництвом українських фахівців, які полагоджуватимуть всі справи, зв'язані з висилкою пачок.
Перестерігаємо осіб не уповноважених нами, що вони будуть потягнені правно до відповідальности за користування назвою, або знаком УТС (Українська Торговельна Спілка) для власних цілей.

Повідомляємо, що ми тепер висилаємо:
РУЧНІ МАШИНИ ДО ШИТТЯ (зі всіма оплатами) $45.00
ЕЛЕКТРИЧНІ МАШИНИ ДО ШИТТЯ (зі всіма оплатами) $75.00
Вага машини ручної виносить — 7 фунтів
Вага машини електричної — 11 фунтів
так, що машину можна долучити до пачки, тим більше, що ми ТЕПЕР висилаємо пачки до 40 фунтів ваги товарів та необмеженої кількости артикулів.
Як спеціяльний ДАРУНОК для українських дітей на батьківщині до кожної пачки ДОДАЄМО 1 рухому ляльку з замикаючими очима і 1 музичну трубку (сопілку).
Всіх охочих стати представниками УТС просимо писати до Централі.
ЗА УПРАВУ УТС:
Діловий секретар УТС: Ю. Тустанівський — Голова УТС: А. Жуківський
ЦЕНТРАЛЯ УТС:
A. Z. UKRAINIAN TRADING COMPANY
1 & 1a Hunt Street LONDON, W. 11, Great Britain

ПОСПІШІТЬ ВИСЛАТИ РІДНИМ і ДРУЗЯМ
ПОСИЛКИ-ДАРУНКИ
Найбільш відповідальна фірма ВИСИЛКИ ПАЧОК до всіх країн Европи і других
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED BY U.S.S.R.)
BROOKLYN — 1530 Bedford Ave., cor. Lincoln Place, Brooklyn, N. Y.
Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в неділі від 9-6 веч.
Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Доставка пачок гарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка забезпечена.
Посилки доставляються адресатам протягом двох місяців; летунською поштою 8-10 днів. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости по умірковних цінах.
Фірма відкрита: ЩОДЕННО, включаючи НЕДІЛІ від 9-ої рано до 6-ої веч., в СУБОТИ: від 9-ої рано до 4-ої по пол.
НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Avenue, DETROIT 12, MICH. TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue, HARTFORD, CONN. CHapel 7-5164	121 S. Vermont Street, LOS ANGELES, CALIF. DUnkirk 5-6550	3741 W. 26th Street CHICAGO 23, ILL. CR 7-2126

ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других
КОРИСТУЙТЕСЬ УСЛУГАМИ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ і СКОРОЇ ФІРМИ
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Licensed by the USSR)
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — Tel.: CHelsea 3-2583
Після договору з ІНТУРИСТОМ фірма має право висилати ПАЧКИ до всіх КРАЇН ЕВРОПИ і АЗІЇ.
Всі оплати, включаючи мито, оплачується в бюрі фірми.
• ВИСИЛАТИ МОЖНА ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ •
ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА. — КОЖНА ПОСИЛКА ЗАБЕЗПЕЧЕНА.
• В БЮРІ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ТОВАРІВ •
ПАКУНКИ МОЖНА ПРИНОСИТИ ОСОБИСТО, АБО ПРИСИЛАТИ ПОШТОЮ.
Відкрито ЩОДЕННО — від год. 9-ої рано до 6-ої по полудні
в НЕДІЛІ — до год. 4-ої по полудні
Для вигоди наших клієнтів відкрито філії в таких містах:

116 East 7th Street NEW YORK, N. Y. YU 2-0380	900 Literary Road CLEVELAND 13, Ohio TOwer 1-1461	11339 Jos. Campau DETROIT 12, Mich. TOwnsend 9-3980	632 West Girard Ave. PHILADELPHIA 23, Pa. WAlnut 5-8878

332 Fillmore Avenue — BUFFALO 6, New York